Lietas Nr. C37114015
Lietas arhīva Nr. C-0232-16/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā, 2016.gada 21.martā

Tukuma rajona Tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Mudele
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/.

Tiesa k o n s t a t ē j a

2015.gada 13.augustā /pers. A/ (turpmāk prasītāja) iesniegusi tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ (turpmāk atbildētājs).

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērnam /pers. C/ ik mēnesi 30 % apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, nosakot, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs ir Portugāles pilsonis. Laulība ar atbildētāju nav reģistrēta, bet no 1999.gada prasītāja strādāja Apvienotajā karalistē, kur iepazinusies ar atbildētāju, sākusi dzīvot kopā, un viņiem 2001.gada 22. aprīlī piedzimis dēls /pers. C/ Kad bērns kļuva gadu vecs, pārcēlušies uz Portugāli -Madeiru. Atbildētājs strādājis celtniecībā, prasītāja strādājusi kafejnīcā par bārmeni. Attiecības ar atbildētāju pasliktinājās un 2005.gada decembrī atbildētājs prasītājai devis atļauju izbraukt uz Latviju kopā ar bērnu uz patstāvīgu dzīvi. Kopš tā laika prasītājai nekādu attiecību ar atbildētāju nav bijušas. Sākumā atbildētājs tikai l reizi ir zvanījis, vairāk par bērnu nav izrādījis nekādu interesi. Šajā laikā atbildētājs arī ne reizi nav sniedzis nekādu finansiālu palīdzību bērna uzturēšanai. /pers. C/ mācās /nosaukums/ 8.klasē . Dēls ārpusskolas nodarbojas ar sportu, trenējas basketbolā. Prasītājas apgādībā ir vēls viens nepilngadīgs bērns /pers. D/, dzimis 2007.gadā. Prasītāja strādā /nosaukums/ par vadītāju operatori, viņas ikmēneša ienākumi ir vidēji 530,00 *euro*. Par atbildētāja mantisko stāvokli prasītājai ziņu nav, viņa pieļauj, ka atbildētājs vēl arvien strādā celtniecībā. Prasītāja izvēlējusies iesniegt prasību pēc bērna dzīvesvietas, jo viņai ir nepieciešami līdzekļi bērna uzturam. Bērns aug lielāks, pieaug arī vajadzības. Ikvienam vecākam ir pienākums apgādāt savu bērnu, un tāds ir arī atbildētājam. Bērnam ir nepieciešami līdzekļi uzturam, apģērbam, mājoklim, izdevumiem par higiēnas precēm, medikamentiem, mācību līdzekļiem un citu nepieciešamo bērna augšanai un attīstībai.

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2015.gada 21.augustā tiesa atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmās daļas noteikumiem, nosūtīja uz atbildētāja dzīvesvietu – /adrese/, prasības pieteikumu kopā ar paskaidrojuma veidlapu, nosakot atbildētājam termiņu rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai 30 dienas, skaitot no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas (lietas 13.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{2} panta pirmās daļas nosacījumiem personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kuras adrese ir zināma, tiesas dokumentus piegādā Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 13.novembra regulā (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), un ar ko atceļ Padomes regulu (EK) Nr. 1348/2000 (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 1393/2007) (81.nodaļa) paredzētajā kārtībā.

2015.gada 17.novembrī Tukuma rajona tiesā saņemta Portugāles Madeiras reģiona Santakrusas Ārējo pakalpojumu nodaļas negatīvā atbilde, kurā norādīts, ka 2015.gada 27.oktobrī atbildētāja māte /pers. E/ informējusi, ka atbildētājs pašlaik šajā teritorijā neuzturas jau vismaz 6 gadus, tagad atrodas ārzemēs, Londonā, pašreizējā adrese nav zināma (lietas 73.-75lapa).

Civilprocesa likuma 56.^{2} panta 2^{1}. daļā noteikts, ja tiesas dokumenti personai piegādāti šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā un ir saņemts apstiprinājums par to neizsniegšanu, tiesa izvērtē dokumentu neizsniegšanas iemeslus un dokumentu neizsniegšanas ietekmi uz tiesvedību nosaka saskaņā ar šā likuma noteikumiem. Tiesa pēc dokumentu neizsniegšanas iemeslu izvērtēšanas var piegādāt dokumentus atkārtoti vai izmantot citu metodi dokumentu izsniegšanai. Ja dokumentus neizdodas izsniegt atkārtoti, piemēro šā likuma 59.pantu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.panta pirmo daļu atbildētāju, kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56.^{2} pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis".

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai. Pie minētiem apstākļiem, tiesnese atzīst, ka atbildētājam par prasību ir paziņots pienācīgā veidā, un lieta izskatāma rakstveida procesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

2015.gada 21.decembrī prasītājai nosūtīts tiesas paziņojums par rakstveida procesu 2016.gada 21.martā (lietas 99.lapa).

Tā kā atbildētāja atrašanās vieta nav zināma, atbildētājam par rakstveida procesu paziņots saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.pantu, ievietojot publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" (sludinājums publicēts 2015.gada 23.decembrī oficiālā izdevuma „Latvijas Vēstnesis" laidienā Nr. 251).

Atbildētājs līdz sprieduma taisīšanai tiesai paskaidrojumu par prasību nav iesniedzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma - piedzenams valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Tas nozīmē, ka atbildētājam ir pienākums uzturēt bērnus.

Bērna uzturēšana gulstas uz abiem vecākiem, tātad prasītājai un atbildētājam samērā ar savu mantas stāvokli ir jāpiedalās bērnu uzturēšanā.

Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu, katra vecāka pienākumu ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta Noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" redakcijā, kas stājas spēkā 2015.gada 1.janvārī, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro*.

Saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta Noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" no 2016. gada 1.janvāra Ministru kabineta noteiktais minimālās mēneša darba algas apmērs ir 370 *euro*.

Pamatojoties uz minēto, no 2015.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 90 EUR mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma –108 EUR mēnesī katram bērnam, bet no 2016.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 92,50 EUR mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma –111,00 EUR mēnesī katram bērnam.

Ar dzimšanas reģistra ieraksta kopiju pierādīts, ka atbildētājs /pers. B/ ir bērna /pers. C/, dzimis /datums/, tēvs, bet prasītāja - māte (lietas 7.-8.lapa).

Tiesa konstatē, ka uz lietas izskatīšanas brīdi /pers. C/ ir 14 (četrpadsmit) gadi.

Samērojot bērna vajadzības ar abu vecāku spējām un mantisko stāvokli un ņemot vērā valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu apmērs nosakāms 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, jo vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu, t.i. nodrošināt viņam ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērna kopšanu, viņu izglītošanu un audzināšanu.

Ar Tukuma novada domes Pūres un Jaunsātu pagastu pārvaldes izziņu un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes izziņu pierādīts, ka bērns dzīvo pie prasītājas (lietas 9., 11.lapa).

Ar 2015.gada 13.augusta Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu Nr.15/1724947 pierādīts, ka prasītāja strādā SIA "/nosaukums/" un saņem darba algu pirms nodokļu nomaksas vidēji 530,00 *euro* mēnesī (lietas 12.lapa).

Atbildētājs nav sniedzis pierādījumus par saviem ienākumiem, lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs būtu darba nespējīgs.

Pēc tiesas ieskata, atbildētājam jāsniedz materiāla palīdzība bērnam un minimāli ik mēneša ienākumi neatbrīvo viņu no pienākuma uzturēt bērnu un maksāt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Tiesa uzturlīdzekļu apmēru nosaka, vadoties no konkrētiem lietas apstākļiem, kas raksturo bērna vajadzības un vecāku attiecīgā brīža iespējas tās apmierināt, kā arī no noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmēra, kuru atbildētājam ir pienākums maksāt.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai. Uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas tiesā, tas ir no 2015.gada 13.augusta, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (CPL) 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja no tiesas izdevumu maksāšanas ir atbrīvota. Prasījums apmierināts pilnā apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bija atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Konkrētajā gadījumā tas atbilst 1296 *euro* (108,00 *euro* x 12 mēneši=1296,00 *euro*), no kuriem atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam aprēķināma valsts nodeva 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Attiecīgi valsts nodeva maksājama 194,40 *euro* apmērā (1296,00 x 15% = 194,40).

Turklāt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. un 40.pantu, iesniedzot prasības pieteikumu jāiemaksā ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.

Kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta, tiesas paziņojumu un pavēstu nosūtīšanu pusēm atbilstoši lietā esošai izziņai par ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi veido 8,72 *euro* (lietas 2.lapa).

Atbilstoši CPL 42.pantam no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu 194,40 *euro*, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz sprieduma taisīšanas dienu sastāda 8,72 *euro* apmērā.

Tiesa atzīst, ka par labu valstij no atbildētāja ir piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi - ar dokumentu tulkošanu saistītie uzdevumi 2,81 *euro* apmērā. Dokumentu tulkošanas izdevumus pierāda lietā iesniegtie Tulkojumu biroja rēķini - 07.09.2015. rēķins Nr.P15-08745 par 1,67 *euro* un 15.12.2015. rēķins Nr.P15-10094 par 1,14 *euro*, kopā 2,81 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantam, atbildētājam daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam. Ievērojot minēto tiesa atzīst, ka apmierināms prasītājas lūgums noteikt nekavējošu sprieduma izpildi par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ievērojot Civillikuma 179.pantu un Civilprocesa likuma 42., 59., 193., 204.^{1}, 205., 250.^{25}, 250.^{27} pantu, Tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt pilnībā /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/.

Piedzīt no /pers. B/, dzimis /datums/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērnam /pers. C/ personas kods /personas kods/, ik mēnesi 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015.gada 13.augusta līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no /pers. B/, dzimis /datums/, valsts ienākumos valsts nodevu 194,40 *euro* (viens simts deviņdesmit četri *euro* 40 centi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,72 *euro* (astoņi *euro* 72 centi) un izdevumus par dokumentu tulkošanu 2,81 *euro* (divi *euro* 81 cents).

Valsts nodeva iemaksājama – saņēmējs Valsts kase, NMR 90000050138, konts Nr. LV55TREL 1060190911200, BIC kods TREL LV 22.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi un izdevumi par dokumentu tulkošanu iemaksājami – saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TREL LV 22, konts Nr. LV51TREL 2190458019000.

Noteikt /pers. B/, dzimis /datums/, tiesas izdevumu labprātīgai samaksai termiņu līdz 2016.gada 21.aprīlim, maksājuma dokumentu par tiesas izdevumu samaksu iesniegt Tukuma rajona tiesas kancelejā līdz 2016.gada 21.aprīlim, pretējā gadījumā tiesas izdevumu piedziņa tiks nodota zvērinātam tiesu izpildītājam.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

/pers. A/ spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas 2016.gada 21.marta, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

/pers. B/ spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese I.Mudele